

att derföre den, som betalar i mark, har rättvist anspråk att af dem i vexling erhålla endast mark och penni;

att hvar och en, som i torghandeln kan betala i mark och penni, genom att så förfara, skyddar allmogen och arbetaren från förluster.

Rättvist anspråk har landet på arbetsgifvaren, att han åtminstone numera skall betala sina arbetare i ett mynt, som icke blottställer dem för förluster. Det synes, som om pressen bordt kunna finna något ord af ogillande för spekulationen på den fattiga arbetarens bekostnad, äfven om spekulationen på kronans kassor skulle ansetts vara behörig.

10 Det är kanske för mycket begärddt, att under förhållanden, som varit oundvikliga, afseendet på det allmänna bästa bordt tillbakahålla vinningslystnaden från att i det yttersta begagna dem. Men både ära och vinst på det allmännas bekostnad bör den å sin sida icke kunna påräkna.

Då numera äfven den i landet förlagda ryska militären kommer att liqvideras i mark och penni, så förlorar ingen derpå, att skiljemyntet i penni blir det allmänt begagnade. Man bör ihågkomma, att också pennimyntet likasom Finlands banks sedlar har sitt värde derigenom, att banken inlöser detsamma, samt att å andra sidan det fullhaltiga 20 ryska myntet ända ned till tjugufemkopeksstycket gäller lika med det fullhaltiga markmyntet.

Otvifvelaktigt vore det principenligast, att äfven allt skiljemynt skulle vara fullhaltigt. Men den fara för banken och myntvärdet, man ytterligare spårat i pennimyntets underhaltighet, tillhör äfven den de toma farhågorna, ehuru talet derom icke lider af den bristande insigt, som karakteriserar de båda tidigare omnämnda.

Anbud gjordes för ett år tillbaka att mynta allt pennimyntet i Frankfurt am Mayn – för mycket billigt pris förstås. – Nu hotas med att låta mynta det kostnadsfritt och inpraktisera det i allmänna 30 rörelsen. Mot sådane hotelser ställde lagen fordom: »varde hängd». Nu är väl galgen antiquerad. Men de straffbestämmelser, som trädt i stället, torde vara kraftiga nog att förhindra dådet.

Dessutom bör ihågkommas, att icke blott markstycket, utan äfven tvåmarkstycket, ehuru fullhaltiga, till sin quantitet i sjelfva verket äro skiljemynt. Tjugufempennistycket åter är en så obetydlig storhet, att i flera länder kopparmynt gör dess tjänst, utan att det faller någon in att förfalska detsamma. Endast femtipennistycket kunde alltså erbjuda rum för spekulat. Men om denna skall löna kostnad och risk, måste den vara anlagd på miljoner. En sådan spekulat åter kan i ett så litet 40 land, med ett så ringa cirkulationskapital, icke undgå upptäckt. Man torde således kunna för den faran sofva ganska lugnt.

Troligen skola nya, myntreformen hotande, gestalter uppträda i sällskaperna och i tidningsspalterna. Men man vågar kanske hoppas, att vanan vid deras uppträdande skall gifva åhörare och läsare mod att se dem närmare an – och ett sådant nogare betraktande komma de säkert icke att fördraga.

53 II. OM PENNINGENÖDEN OCH ANNAN NÖD.

Finlands Allmänna Tidning n:o 10, 13. I 1866

I stället för att skrämman med skuggbilder och öfverdrifva de små olägenheterna, vore det skäl att sysselsätta sig med de stora, som återstå att öfvervinna.

Sådane äro de hittills rådande kreditvanorna vid lån i banken. Man har nemligen anspråk på att få omsätta icke blott hypothekslån, utan äfven diskonteringar från det ena året till det andra.

Men en bank, som skall uppehålla myntvärdet, måste kunna räkna på att få in sina pengar.

Skulle alla lån vid förfallotid promptly inbetalas, så hindrar ingenting utgifvandet af nya lån. Ty banken behöfver icke pengarne, utan endast möjligheten att kunna disponera dem, om någon större påtryckning af vexelköp eller silfveruttagning skulle göra dem behöfliga.

Ske inbetalningarne ordentligt, behöfver banken hålla en mindre reserv och kan utlåna mera. Är förhållandet ett annat, måste reserven hållas stor. 10

Detta är en sak att tänka på för vederbörande trafikanter.

Att dock banken sedan den 13 november skulle inskränkt sin utlåning är ett origtigt föregifvande. – Än grundlösare är det, att sådant skulle skett af farhåga för det ryska skiljemyntet.

Utlåningen ökades tvärtom i november, ehuru en större uttagning på kreditivkonto nödtvunget gjorde diskonteringen knappare.

Penningbehovet har sin grund i fyra års dåliga skördar. Lånetillgångarne i landet äro deremot under dessa år betydligt ökade. 20

I öfrigt synes det vara vissa tidningars tendens, att till den äfventyrligaste öfverdrift skildra såväl penningbristen som all annan nöd. Det är ett eget sätt att hjälpa.

Faktiskt är, att importen af tullbara varor¹ 1863, året efter den svåra missvexten, var större, än den någonsin förut i detta land varit. År 1864 nedgick den något litet och kommer att detta år kanske ännu falla en obetydlighet derunder. Men den är dock fortfarande högre, än 1862 och derförinnan.

Faktiskt är också, att ehuru folkökningen 1863 var jemförelsevis ringa, detta hade sin orsak i flera härjande barnsjukdomar, samt att den 1864 var ovanligt stor, och året ovanligt friskt. Fordom var en hunger-tyfus, som dödade tiotusental, missvexternas följeslagare. Under senast förflutna tre år har svårare tyfus visat sig blott sporadiskt i någon by. 30

Dessa äro fakta. Hvarföre då öfverdrifve? Allmogens ställning är utan tvifvel äfven detta år tryckande i flera delar af landet. – Må den enskilda välgörenheten anse sig göra ett godt verk, genom att bispringa den Styrelsens mellankomst har hittills aldrig saknats, der den af verklig nöd varit påkallad. 40

54 TILL REDAKTIONEN FÖR FINLANDS ALLMÄNNA TIDNING.

Finlands Allmänna Tidning n:o 37, 14.II 1866

Då fortfarande ganska förvirrade föreställningar om landets myntväsende synas råda, torde redaktionen benäget tillåta införande i bladet af det följande.

Obligatoriskt betalningsmedel i landet är enligt Förordningen den 8 november 1865: 50

Ryska metalliska rubeln;
2 och 1 markstycket;

¹ Deri ingår alltså icke sädesimporten.